

Психологічні особливості специфіки формування та розвитку культуровідповідності педагога закладів освіти ДНЗ

Принцип культуровідповідності передбачає нерозривний зв'язок виховання з культурними надбаннями людства і свого народу, зокрема із знаннями про загальнолюдські багатства в царині духовної та матеріальної культури, про особливості розвитку і становлення національної культури та її взаємозв'язки із загальнолюдською; знаннями історії свого народу, його культури; забезпеченням духовної єдності і спадкоємності поколінь.

Принцип культуровідповідності педагога закладів освіти ДНЗ передбачає відповідність їх розвитку і саморозвитку вимогам середовища і часу. Метою, яка визначає зміст принципу, О.В.Киричук вважає формування та розвиток життєво активного, гуманістично спрямованого громадянина, який би у своїй життєтворчості керувався національно-культурними і вселюдськими вартостями.

Реалізація цієї мети, з погляду психології управління, потребує всебічного сприяння цілісному розвитку індивідуальності педагога закладів освіти ДНЗ і його готовності до саморозвитку. Необхідною тут є також постановка педагогічних проблем, які впливають із аналізу з підсистем: "розвиток - саморозвиток", "освіта - самоосвіта", які покликані перебувати у тісному взаємозв'язку і взаємозумовленості.

Педагог покликаний стати "співтворцем духу" дитини. Однак цього важко досягти за умови, коли він сприймає його лише через призму успішності в навчанні, дисципліні, соціального статусу батьків, певних соматичних характеристик, зовнішності.

Стратегічним завданням по формуванню та розвитку культуровідповідності педагога закладів освіти ДНЗ є допомога педагогу стати суб'єктами власного життя, тобто складати свою життєву програму на близьку й далеку перспективу на основі рефлексивного досвіду, що включає у себе самопізнання і самооцінку; досвіду освоєння себе як інструмента

власної активності; досвіду самовизначення і самореалізації. Словом, бути суб'єктом у цьому розумінні - значить бути свободоздатним, робити автономний вибір дій, діяльності та вчинку.

Зовнішнім проявом свободоздатності педагога ДНЗ є його духовно-катарсична активність – основний соціально-психологічний механізм становлення і розвитку духовності. Змістом такої активності є інтенсивна діяльність, спрямована на самопізнання, самооцінку, самовизначення та самоактуалізацію. У найширшому розумінні показниками конструктивної духовно-катарсичної активності педагога можуть бути життєлюбність, наявність ідеалу, пошук смислу і цінностей життя, самоочищення, самовдосконалення; деструктивної – апатія, депресія, "пустота існування", аморальність і т. п.